

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003167

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-07-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сошальський Олександр Юрійович

2. Oleksandr Y. Soshalskyi

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0002-1942-9870

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Музичне мистецтво

Дата захисту: 01-07-2026

Спеціальність за освітою: Сценічне мистецтво

Місце роботи здобувача: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13990

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.41.11.13, 18.41.45.23, 18.41.51, 18.67

Тема дисертації:

1. Українська кіномузика кінця XX – першої чверті XXI століття: художньо-стильові аспекти та технологічні інновації
2. Ukrainian film music of the late 20th and early 21st centuries: artistic and stylistic aspects and technological innovations

Реферат/анотація:

1. У дисертації представлено результати комплексного дослідження сучасної української кіномузики як цілісного мистецького й соціокультурного явища, розвиток якого зумовлений еволюцією кіномистецтва кінця XX – першої чверті XXI століття, досягненнями композиторської творчості та цифрових музичних технологій. На основі праць із кінознавства, музикознавства, культурології, філософії музики, психології, сучасних композиторських практик і цифрових технологій розкрито сутність кіномузики як важливого художньо-виражального засобу, що забезпечує концептуальну цілісність фільму, інтеграцію його складових, психологічну виразність, емоційний вплив і соціокультурну значущість. Дослідження здійснено із застосуванням системного, синергетичного й аксіологічного підходів. Визначено статус кіномузики як формотворчого чинника кінотвору, виявлено її ознаки як мистецтва постмодернізму (інтертекстуальність, полістилістика, алеаторика, алюзії, ремікс, кавер, компіляція тощо), обґрунтовано системно-синергетичні

властивості (відкритість, когерентність, емерджентність, атракторність), охарактеризовано художньо-стильові особливості (жанрова еkleктика, іронія, нестандартне формотворення), критерії створення музичного контенту, психологічний вплив кіномузики на глядача та її художньо-естетичні, пізнавальні, виховні й морально-етичні функції. Проаналізовано художньо-стильовий розвиток сучасної української кіномузики та творчість провідних українських і зарубіжних кінокомпозиторів. Доведено, що створення музики до фільму є складним творчим процесом, який поєднує композиторську майстерність, дотримання принципів драматургії кіно, індивідуальний авторський стиль, творчу інтуїцію, здатність до експериментів, професійну мобільність і володіння сучасними технологіями. На основі аналізу музики українських кінострічок 1990–2020-х років визначено основні складові музичного оформлення фільму та особливості сучасних композиторських новацій. Розкрито роль симфонізму як драматургічного принципу та оркестрової музики як художньо найдосконалішої форми музичного оформлення кіно. Обґрунтовано, що якість саундтреку забезпечується музично-творчою, художньо-комунікаційною та техніко-технологічною компетентностями кінокомпозитора. Визначено значення аранжування й оркестрування як засобів творчої адаптації музичного матеріалу, охарактеризовано способи трансформації музичної композиції та принципи створення електронної партитури. Доведено, що сучасне аранжування поєднує традиційні композиторські прийоми з цифровими технологіями. На основі аналізу авторської музичної партитури до художнього фільму Романа Бровка «Заборонений» встановлено, що використання цифрових технологій відкриває нові можливості композиторського мислення, реалізовані у створенні оригінальної музики, електронних партитур, демонстраційних версій композицій та їх оперативному редагуванні. Водночас цифрові технології розглянуто як інструмент реалізації творчого задуму, а не заміну композиторської майстерності. Проаналізовано музичну партитуру фільму «Довбуш» режисера Олесь Саніна (композитори Алла Загайкевич та Олександр Чорний), у якій органічно поєднано карпатський фольклор, барокову музику та авторський саундтрек. Доведено, що таке поєднання забезпечує історичну достовірність аудіального простору, посилює драматургію та художню цілісність кінотвору. Досліджено можливості використання штучного інтелекту у створенні кіномузики. Встановлено, що сучасні інструменти штучного інтелекту ефективно застосовуються для генерації, обробки та імітації музичного матеріалу, проте не здатні замінити творчу індивідуальність митця, його художній смак, емоційний досвід і ціннісні орієнтири. Узагальнено сучасний досвід музичного продакшну в кінематографі, визначено його основні етапи: передпродакшн, продакшн і постпродакшн. Обґрунтовано значення віртуальної студії, бібліотечної музики, аудіостоків, стрімінгових платформ, семплування та VST-інструментів у створенні й поширенні музичного контенту. Проаналізовано досвід українських кінокомпозиторів і музичних продюсерів у сфері промоушну. Доведено, що успішне просування сучасної кіномузики забезпечують оригінальний авторський стиль, високоякісний саундтрек, використання сучасних технологій, урахування естетичних вимог кіномистецтва, тенденцій музичної та кіноіндустрії, а також професійна компетентність і здатність до творчих інновацій.

2. The dissertation presents the results of a comprehensive study of contemporary Ukrainian film music as an artistic and socio-cultural phenomenon shaped by the development of cinema from the late twentieth to the first quarter of the twenty-first century, as well as by advances in composition and digital music technologies. Drawing on research in film studies, musicology, cultural studies, philosophy of music, psychology, contemporary compositional practice, and digital technologies, the study defines film music as an essential expressive component of cinema that provides conceptual integrity, emotional depth, psychological impact, aesthetic value, and socio-cultural significance. The research is based on systemic, synergistic, and axiological approaches. Film music is examined as a formative element that integrates a film's structural, artistic, and technological components into a unified dramaturgical concept. Its postmodern characteristics—including intertextuality, polystylism, aleatorics, allusions, remixes, covers, and compilations—are identified. The study substantiates its systemic and synergistic properties, analyzes creative collaboration within film music production, characterizes its artistic and stylistic features, and examines its influence on viewers' emotional perception, empathy, and catharsis. The artistic, cognitive, educational, and moral functions of film music are also defined. The dissertation investigates the artistic and stylistic development of contemporary Ukrainian film music and analyzes the creative achievements of

leading Ukrainian and international film composers. It demonstrates that composing for film is a complex creative process requiring compositional mastery, adherence to cinematic dramaturgy, artistic originality, creative intuition, innovation, professional flexibility, and command of contemporary technologies. Based on an analysis of music from significant Ukrainian films of the 1990s–2020s, the study identifies the principal components of film scoring and contemporary compositional innovations. It highlights the role of symphonism as a dramaturgical principle and orchestral music as the most artistically accomplished form of film scoring. The quality of a soundtrack is shown to depend on the composer's musical-creative, artistic-communicative, and technological competencies. The research substantiates the importance of arranging and orchestration as means of creatively adapting musical material for cinema. It characterizes methods of transforming musical compositions through instrumentation, orchestration, harmony, rhythm, and electronic scoring, demonstrating that modern arrangement combines classical compositional techniques with digital technologies. Musicological analysis of the author's score for the Ukrainian feature film *The Forbidden*, directed by Roman Brovko, confirms that digital technologies represent a new stage of compositional thinking. They enable the creation of original music, innovative formal structures, electronic scores, demo versions, and real-time editing, while remaining tools for implementing the composer's artistic vision rather than replacing creative authorship. The score for the historical adventure film *Dovbush*, directed by Oles Sanin and composed by Alla Zahaikevych and Oleksandr Chornyi, is analyzed as a multilayered synthesis of authentic Carpathian folklore, Baroque music, and an original cinematic soundtrack. This combination reconstructs the historical soundscape, strengthens dramatic development, and enhances the film's artistic integrity and socio-cultural value. The dissertation also examines the role of artificial intelligence in film music production. AI is considered an effective auxiliary tool for music generation, processing, stylistic imitation, and sound enhancement, but it cannot replace the emotional experience, artistic taste, creative individuality, and ethical values of the human composer. The study outlines the principal AI applications currently used in music production. The concept of music production is defined as an integral part of the filmmaking process, encompassing pre-production, production, and post-production. The importance of virtual studios, sample libraries, VST instruments, streaming platforms, music libraries, and audio marketplaces is demonstrated, emphasizing their role in creating, distributing, and promoting contemporary film music. Finally, the dissertation analyzes the experience of Ukrainian film composers and music producers in soundtrack promotion. It concludes that successful promotion depends on an original artistic style, high-quality sound production, effective use of digital technologies, awareness of current aesthetic and industry trends, and the composer's professional competence, creativity, and innovative capacity.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Сошальський О. Ю. Музика кіно: аксіологічний аспект дослідження. Актуальні питання гуманітарних наук. 2023. Вип. 67. Т. 2. С. 115–120. DOI : <https://doi.org/10.24919/2308-4863/67-2-15>
- Сошальський О. Ю. Творчість композитора у сфері кіно. Актуальні питання гуманітарних наук. 2023. Вип. 68. Т. 2. С. 113–118. DOI : <https://doi.org/10.24919/2308-4863/68-2-16>

- Сошальський О. Ю. Музичне оформлення фільму у структурі фахових компетентностей кінокомпозитора. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2023. № 4. С. 135–141. DOI : <https://doi.org/10.32461/2226-3209.4.2023.293731>.
- Сошальський О. Ю. Сучасні технології створення музичного контенту фільму. Мистецтвознавчі записки : зб. наук. пр. 2023. Вип. 44. С. 155–160. DOI : <https://doi.org/10.32461/2226-2180.44.2023.293942>.
- Сошальський О. Ю. Аранжування як засіб творчої адаптації музичного матеріалу фільму. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2024. № 2. С. 321–326. DOI : <https://doi.org/10.32461/2226-3209.2.2024.308421>.
- Сошальський О. Ю. Оркестрова музика фільму: творча синергія та продакшн. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2024. № 3. С. 274–280. DOI : <https://doi.org/10.32461/2226-3209.3.2024.313334>.
- Сошальський О. Ю. Цифрові технології у композиції, продюсуванні кіномузики та в мистецькій освіті. Професійна мистецька освіта: науково методичні аспекти: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 26–27 лютого 2025 р.). Київ : Академія мистецтв імені Павла Чубинського, 2025. С. 277–286.
- Сошальський О. Ю. Оркестрові рішення як художні принципи формування звукового простору фільму. Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 06 листопада 2025 р.). Київ : НАКККиМ, 2025. С. 295–297.
- Сошальський О. Ю. Психоестетичний вплив кіномузики як чинник емоційного відновлення особистості в сучасному українському суспільстві. Особистість як простір випробовування та формування культури (в умовах воєнного стану) : матер. Першої наук.-практ. конф. (Київ, 15–17 травня 2025 р.). Київ : НАКККиМ, 2025. С. 143–146.
- Сошальський О. Ю. Фільм «Червона Рута»: народження українського кіномюзикла як жанрового феномена. Молоді музикознавці : матер. XXIV Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ: Київська муніципальна академія музики імені Р.М. Глієра, 28–30 березня 2025 р.). Київ, 2025. С. 92–93.
- Сошальський О. Ю. Українська кіномузика в добу цифровізації: художньо-стильові тенденції та технологічні інновації. Мистецтво та освіта: виклики XXI століття : зб. матер. I Всеукраїнської наук.-практ. конф. (Кам'янець-Подільський, 30–31 жовтня 2025 р.). Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2025. С. 152–155.
- Сошальський О. Ю. Технології штучного інтелекту в кіномузиці: перспективи, виклики та етичні аспекти. Інтеграція науки і освіти: розвиток культурних і креативних індустрій : матер. IV Всеукраїнської наук. практ. конференції (Київ, 16 вересня 2025 р.). Київський національний університет технологій та дизайну, 2025. С. 163–167.
- Сошальський О. Ю. Кінокомпозитор як універсальний фахівець: освітні виклики та компетентнісний вибір. Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір : матер. IV Всеукраїнської наук. практ. конференції (Київ, 25.02.26 р.). Київ : Академія мистецтв імені Павла Чубинського, 2026. С. 98.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0123U105312

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Садовенко Світлана Миколаївна

2. Svitlana Sadovenko

Кваліфікація: д. культ., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9166-5259

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравченко Анастасія Ігорівна

2. Anastasiia I. Kravchenko

Кваліфікація: д. мист., доцент, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6706-7937

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України

Код за ЄДРПОУ: 26167849

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Київ, 01133, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія мистецтв України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Станіславська Катерина Ігорівна

2. Kateryna Stanislavska

Кваліфікація: д.мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9026-6085

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого

Код за ЄДРПОУ: 02214171

Місцезнаходження: вул. Ярославів Вал, Київ, 01034, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грищенко Валентина Іванівна

2. Valentina Grishenko

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5720-0631

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Погребняк Галина Петрівна

2. Galyna Pogrebniak

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8846-4939

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Денисюк Жанна Захарівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Денисюк Жанна Захарівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Терещенко А. С.

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна